

Havre, tidiga sorter

Henrik Bergman, Hushållningssällskapet Dalarna Gävleborg

- **Belinda och Chantilly har båda hög avkastning och ett högt foderskördevärde, men mognar något sent.**
- **Chantilly varierar mer mellan åren än Belinda.**
- **Cillas kvalitetsegenskaper gör den mest odlingsvärd bland de riktigt tidiga sorterna.**

I den mellansvenska försöksregionen lades det ut tre sortförsök med tidig havre i område G. Ett försök lades i vardera Dalarna, Gästrikland och Hälsingland. Nio sorter ingick i två av försöken, medan endast sju sorter ingick i det försök som låg i Gästrikland. Försöken såddes mellan den 16-21 maj. Uppkomsten blev jämn i försöken och ganska mycket nederbörd under sommaren gjorde att grödan utvecklades väl och skördarna blev relativt höga. Mätarsorten Belinda gav 6220 kg/ha i Dalarna, i Hälsingland avkastade Belinda 6560 kg/ha och i Gästrikland 5250 kg/ha. I både Hälsingland och Gästrikland

har i år Chantilly överträffat Belindas avkastning något.

I tabell 1 framgår att Chantilly och nummersorten NK 99042 har haft högst avkastning tätt följda av Belinda. Bland de riktigt tidiga sorterna så överträffades i år Cilla av den gamla sorten Svala. På ett femårsmedeltal så avkastar dock Cilla bättre, vilket framgår i tabell 2.

Cilla överträffar också Svala i kvalitetsegenskaper och stråstyrka, vilket redovisas i tabell 3. Svampbehandlingen har inte gett några säkerställda effekter i årets försök. I tabell 3 redovisas egenskaper för de olika sorterna som ett femårsmedeltal för hela landet. Säsongen medförde att sorterna utsattes för påfrestningar beträffande stråstyrkan. Av de provade sorterna så är det nummersorten BO 94032 som uppvisat bäst stråstyrka, den har dock haft ganska låg avkastning, även Roope och Fiia har visat god stråstyrka. Av marknadssorterna så är det Belinda som uppvisar den bästa stråstyrkan.

Tabell 1. Havre. Avkastning 2003. Obehandlat och behandlat. Område G (X o W-län). Femårsmedeltal 1999-2003.

Sort	Obehandlat	Behandlat	Behandlings-effekt kg/ha	Medeltal 2003
Belinda				
kg/ha	5946	6077	131	6011
rel.tal	100	100		100
Svala	93	92	58	93
Cilla	85	86	201	86
NK 98059	93	97	401	95
NK 99042	101	101	128	101
Chantilly	99	103	348	101
Fiia	91	86	-159	89
BO 94032	79	76	-61	77
Roope	89	88	26	89

Sorter

Sortbeskrivningar

BELINDA (SW) förenar en hög avkastning med en god kvalitet och får därmed ett mycket högt foderskördevärde. Sorten har något låg rymdvikt men är storkärnig, odlings-egenskaperna är bra med mycket god stråstyrka. Belinda är medellång och mognar medelsent.

CHANTILLY (SSd) är en fransk sort med god avkastningsförmåga och en mycket god foderkvalitet. Foderskördevärdet blir därför högt. Rymdvikten är medelhög och kärnan medelstor. Sorten har måttlig stråstyrka och mognar medelsent.

SVALA (SW) mycket tidigt mognande sort med god avkastning, har något svagt strå och liten kärna. Rymdvikten är medelhög.

CILLA (SW) är en mycket tidigt mognande sort som förenar sin tidiga mognad med en hög avkastning. Den har ett sämre strå än Belinda, men är bättre än Svala. Rymdvikten är hög och kärnan medelstor.

FIIA (SSd) provades för andra året i området. Ganska tidigt mognande sort.

BO 94032 (SSd) är en medeltidig sort med god stråstyrka som provades för andra året i området.

BO ROOPE (SSd) Högvuxen, medeltidig sort som provades för andra året i området.

NK 98059 (SW) provades för första året i området.

NK 99042 (SW) provades för första året i området.

Tabell 2. Havre. Område G (X o W-län). Avkastning årsvis 2000-2002. Femårsmedeltal 1999-2003.

Sort	2000	2001	2002	1999-2003
Belinda				
kg/ha	5440	3700	4513	4890
rel.tal	100	100	100	100
Svala	90	81		90
Cilla	97	87	94	93
Chantilly	104	93	95	99
Fiia			80	86
BO 94032			80	78
Roope			90	90

Tabell 3. Havre. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Femårsmedeltal för hela landet 1999-2003.

Sort	Stråstyrka %	Strå-längd cm	Mognad dagar	Rymd-vikt g/l	Tusen-kornvikt gram	Protein % av ts	Råfett % av ts	Växttråd % av ts
Belinda	72	93	111	533	38,9	10,7	5,3	12,2
Svala	46	94	103	544	33,1	11,0	3,6	11,6
Cilla	63	90	104	555	36,8	11,1	4,0	12,1
Chantilly	67	94	110	546	37,9	10,9	5,4	12,6
Fiia	77	95	106	551	33,6	11,8	3,9	11,9
BO 94032	89	96	107	544	36,0	12,2	4,4	10,2
Roope	85	109	108	534	34,6	11,4	3,9	10,2